

Kunnskapsdep.
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo 13.01.2006

Høring - Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2006-2007

Kristne Friskolers Forbund er interesseorganisasjon for 134 kristne skoler, deriblant 15 private høgskoler, 29 frittstående videregående skoler med parallell i det offentlige, 23 frittstående videregående skoler uten parallell i det offentlige og 2 fagskoler som mottar tilskudd etter friskoleloven. Vi avgir høringsuttalelse på vegner av disse skolene.

Om kap. I Hovedregler for tildelingen av utanningsstøtte.

Vi er sterkt uenig i bestemmelsen gitt i punkt 4.1.4. Forslaget innebærer at fagskoler får en altfor begrenset mulighet til å legge deler av utdanningen til utlandet, noe som for visse typer fagskoleopplæring vil redusere kvaliteten på opplæringstilbudet betydelig.

Vi mener den foreslåtte delingen av regelverket med ett sett regler for utdanning under universitets- og høyskoleloven og ett sett regler for alle andre utdanningstilbud er svært lite gjennomtenkt. Denne delingen er i strid med den inndeling av norsk utdanning som Stortinget la til grunn ved innføringen av ny fagskolelov i 2003.

I høringsdokumentets merknad til pkt 4.1.4 begrunnes de foreslåtte endringene med at ”ordlyden i gjeldende forskriftsbestemmelse er utydelig ved at den for eksempel ikke fanger opp fagskoleutdanning som et utdanningsnivå mellom videregående opplæring og høyere utdanning.”

Det er riktig at tidligere forskriftsformuleringer har vært utydelige, noe som skyldes at formuleringene ble gjort før fagskoleloven trådte i kraft. Så behovet for nytt regelverk er til stede. Men å bygge nytt regelverk på en forståelse av fagskoler som et nivå mellom videregående opplæring og høyere utdanning, blir direkte galt.

NOKUT, som godkjenner fagskoler, beskriver en fagskole slik:

*Fagskoleutdanning og høyere utdanning betegnes begge som tertiærutdanninger.
Fagskoleutdanning skiller seg fra høyere utdanning ved at*

- *den skal være kort og yrkesrettet, det vil si at den skal gi kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak*
- *den ikke trenger å være forskningsbasert*

I Innst.O.nr.78 (2002-2003) om lov om fagskoleutdanning sier en samlet KUF-komite:

Komiteen viser til at utdanning ved fagskolene skal være et alternativ til høyere utdanning og skal synliggjøre kortere yrkesrettede utdanninger som et reelt alternativ til de lengre utdanningsløpene ved høyskolene og universitetene.

Det er derfor klart at fagskolenivået ikke er definert under høyere utdanning, men ved siden av, som et alternativ.

Departementet hevder i sin merknad til forslag til nytt punkt 4.1.4 at ”omformuleringen innebærer ingen realitetsendringer i forhold til gjeldende praksis”. Vi mener endringen er en realitetsendring i forhold til inndelingen i tidligere regelverk.

Slik vi ser det, innføres det nå en endring fra å skille mellom utdanninger på sekundær og tertiærnivå, til å skille ut høyere utdanning for seg og så plassere fagskoleutdanningen ”ned” på nivå med videregående utdanning.

Vi mener det må være en selvfølge at Lånekassens regelverk underbygger forståelsen av fagskoleutdanningen som tertiærutdanning og som en parallell og et alternativ til utdanning på høyskole og universitet. Dersom fagskoleutdanningene havner i samme kategori som videregående opplæring, utvannes selve intensjonen med fagskoleloven.

Selv om folkehøyskoler kanskje henvender seg til samme aldersgruppe som fagskoler, så er ikke folkehøyskoler en yrkesutdanning som framstår som et alternativ til høyskole- eller universitetsutdanning, slik fagskoler gjør. At folkehøyskoler får et regelverk på dette området som er parallelt med det som gjelder for videregående opplæring, anser vi som fornuftig.

Det samme gjelder frittstående videregående skoler uten parallell i det offentlige, f.eks bibelskoler og kunsts skoler. Det er naturlig at disse har et regelverk som følger regelverket for videregående opplæring når det gjelder støtte til praksisopplæring i utlandet, siden dette i friskoleloven faktisk er definert som videregående opplæring.

Men fagskoler må, som følge av at de er et alternativ til høyskole- og universitetsutdanning på tertiærnivå, få et regelverk som ikke hemmer kvaliteten i denne opplæringen. Regelverket må gi fagskolene den samme mulighet til å lage god utdanning gjennom bruk av praksisopphold i utlandet som høyskoler og universitet har. **Uten en slik mulighet undergraves fagskolens mulighet til å være et kvalitativt godt alternativ til høyskole- og universitetsutdanning.**

Fagskolenes mulighet til å utnytte den ressurs som utenlandspraksis er kan bli ivaretatt ved å innarbeide fagskoler i punkt 4.1.4 og tilsvarende ta fagskoler ut av punkt 4.1.4.

Forslag til forskriftstekst (tilføyelse er understreket):

4.1.3.

Når en godkjent fagskole eller et norsk lærested som har fått høyere utdanning godkjent for støtte etter kapittel I punkt 4.1, legger hele eller deler av utdanningen sin til utlandet, kan deltakerne få støtte etter de regler og satser som gjelder for studier i Norge.

4.1.4

Søker som får støtte etter kapittel III til utdanning i Norge som ikke er godkjent fagskole eller har status som høyere utdanning, jf. punkt 4.1 i), kan få støtte til praksisopphold eller studietur til utlandet. Oppholdet må inngå som en godkjent del av utdanningen i Norge. Praksisoppholdet kan ha en varighet på inntil ett år, men kan likevel ikke overstige halvparten av den samlede varigheten av utdanningen. (osv.....)

Vi illustrerer de problemer forslaget medfører, ved å vise til det godkjente fagskoletilbudet som én av våre medlemsskoler tilbyr:

Hald Internasjonale Senter tilbyr et studium i tverrkulturell forståelse og internasjonalt arbeid. Slik det framgår av læreplanen som er godkjent av NOKUT, er studiet en gjennomtenkt kombinasjon av teori og praksis, både i Norge og i utlandet. Henholdsvis 60 % (Team Nettverk og Fokus) og 70 % (Act Now) av studiet er lagt til utlandet. Dette inkluderer både undervisning og praksis. I tillegg til praksis brukes tiden i utlandet til å gi elevene språkstudium, der språket blir brukt, og praksisnær opplæring av skolens lærere, på det sted der praksis foregår, nemlig i landet som trenger bistand.

Dersom man bare regner praksis i utlandet, er skolen godt innenfor kravet om å være under 50% av samlet utdanningstid, med henholdsvis 36 og 45 % praksis i utlandet.

Dersom fagskolen må redusere utenlandsoppholdet for å tilpasse studiet etter Lånekassens forskrifter, vil det slå negativt ut i forhold til studiets mål og innhold og tilbudet til studentene blir dårligere. Utenlandsoppholdet er svært tett knyttet til studiets mål og innhold. Det gir mening å legge en større del av et erfarings- og praksisbasert studium i tverrkulturell forståelse og internasjonalt arbeid der dette faktisk foregår – i en annen kultur.

Konsekvensen av departementets forslag er at studentene ville fått støtterett dersom de hadde fått undervisning i Thai og Swahili i Norge i stedet for i Thailand og i Tanzania, og dersom vi hadde hentet studentene hjem til Norge for oppfølging midtveis i utenlandsoppholdet i stedet for at lærerne ved skolen besøkte dem og praksislassene ute.

I ei tid der internasjonale perspektiver og globalt samarbeid står så høyt på dagsordenen bør det være rom for studietilbud som det Hald Internasjonale Senter tilbyr. Uten støtterett til elevene under utenlandsoppholdet, forsvinner grunnlaget for studentrekruttering, og realitetene blir at Lånekassens regelverk hindrer at ungdom får god fagskoleutdanning.

Det viktigste argumentet mot den forslåtte forskriftsbestemmelsen er likevel at et fagskoletilbud som har passert NOKUTs omfattende godkjenningsprosess i realiteten overprøves av Lånekassens forskrifter slik regelverket er foreslått. Dette er prinsipielt helt uholdbart.

Vi kan ikke ha en situasjon der Lånekassens regler hindrer en skole å oppfylle den opplæringskvalitet som NOKUT har forutsatt er til stede da godkjenningen ble gitt!

Det er også uforståelig at Lånekassen gir full støtterett til et halvårig studium i Ex.Phil. på Bali uten noen begrunnet kobling mellom studiets innhold og den geografiske plasseringen overhode, mens studenter som vil ta et fagskoletilbud som er et reelt alternativ til ex.phil på tertiærnivå, ikke skal få støtterett til et studium i utlandet hvor fagets egenart, tverrkulturell forståelse, misjon og bistand, begrunner utenlandsoppholdet.

Det er svært viktig at departementet endrer forskriften på dette området!

Om kap. II , kap. III kap. IV osv.

Vi har ingen merknader til forslaget.

Med vennlig hilsen for KFF

Helge Vatne
seniorrådgiver

Torgeir Flateby (sign)
gen.sekr.